
Gwoździec, st. 2, gm. Zakliczyn, woj. tarnowskie, AZP 106-64/27

Informator Archeologiczny : badania 32, 33-34

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W materiałach neolitycznych wydzielić można takie formy naczyń jak: puchary lejcowate, flaszki z kryzą, grubocienne garnki, zapewne amfory. Ornamentyka jest typowa dla południowo-wschodniej grupy kultury pucharów lejcowatych. Spotykamy przede wszystkim zdobienia wykonywane stempelkiem, w postaci pasm, ciągłych lub przerywanych, poniżej krawędzi wylewu naczyń. Rzadko pojawia się kombinowany wątek pasma stempelkowego i poniżej, pasma zygzaków również odcisniętych stempelkiem. Spotykamy również ornamenty wykonane wielozębnymi stempelkami, tzw. grzebykowe. W sumie stan ceramiki pozwala roboczo datować osadę na wcześniejszy etap rozwojowy kultury pucharów lejcowatych, przed połową IV tys. call. BC (2700 conv. bc). Przemysł krzemienisty jest dość ciekawy ze względu na bardzo duży udział techniki łuszczeniowej, co jest cechą niezbyt typową dla południowo-wschodniej grupy kultury pucharów lejcowatych. Poza tym, w mniejszym zakresie, wykorzystywano technikę wiórkową. Surowcowo przemysł ten związany był głównie z zachodnią Małopolską (surowce jurajskie) choć mamy także pojedyncze zabytki z krzemienia świeciechowskiego, bałtyckiego i czekoladowego(?). Spośród typów narzędzi znaleziono tu dotąd tylko drapacze oraz wióry i odłupki retuszowane.

Ponadto z kulturą pucharów lejcowatych przypuszczalnie należy wiązać fragmentarycznie zachowany topór kamienny.

Materiały wczesnośredniowieczne są zachowane stosunkowo dobrze. Są to głównie garnki o esowatym profilu, zdobione charakterystycznymi, falistymi pasmami w partii największej wydatności brzośca.

Materiały i dokumentacja znajdują się w PSOZ w Kielcach.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Sprawozdaniach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.

Gołasze – Puszcza, st.1, gm. Wysokie Mazowieckie, woj. łomżyńskie, AZP 41-80- patrz: wczesna epoka brązu

GRZYBÓW st. 23, gm. Słubice, woj. płockie

- osada kultury pucharów lejcowatych (neolit)
- osada kultury mierzanowickiej (wczesna epoka brązu)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Krzysztofa Gowina (Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi). Finansowane przez PSOZ. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 4 arów.

Stanowisko zostało odkryte podczas badań AZP w 1997 r. i w tymże roku podjęto badania. Dr Małgorzata Rybicka przeprowadziła badania na powierzchni 375 m².

W trakcie tegorocznych prac odkryto około 3100 fragmentów ceramiki kultury pucharów lejcowatych, około 240 fragmentów ceramiki z wczesnej epoki brązu oraz około 180 krzemieni i nieliczne bryłki polepy. Ceramika kultury pucharów lejcowatych łączona jest z wczesną fazą wiórecką tej kultury. Ceramika z wczesnej epoki brązu nawiązuje do kultury mierzanowickiej (ceramikę określiła dr Małgorzata Rybicka). Wśród krzemieni dominuje krzemień czekoladowy, stwierdzono także krzemień narzutowy oraz pojedyncze egzemplarze świeciechowskiego i wołyńskiego.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Badania będą kontynuowane.

GWOŹDZIEC, st. 2, gm. Zakliczyn, woj. tarnowskie, AZP 106-64/27

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej (wczesny neolit)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 24 sierpnia do 23 września przez mgr Agnieszkę Kukulę (Muzeum Okręgowe w Tarnowie). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 170,5 m².

Warstwy kulturowej brak. Wykopy założono w rejonie kulminacji wzniesienia w nawiązaniu do badań z sezonu 1997, oraz w północno-wschodniej części osady. W pobliżu kulminacji odkryto 5 obiektów - prawdopodobnie jam budowlanych długiego domu i ślady po słupach. Układ jam i słupów nawiązuje do układu jam i śladów po słupach z sezonu 1997. W wykopach w niżej położonej części stanowiska odkryto 7 jam. We wszystkich obiektach, oprócz obiektu nr 20, wystąpił materiał ceramiczny i krzemienisty. W jamach o charakterze budowlanym, głównie w obiekcie nr 15, wystąpiły fragmenty glinianych ciężarków tkackich i przęślików. Inwentarz krzemienisty reprezentowany jest głównie przez półsurowiec odlupkowy i wiórowy. Narzędzia reprezentowane są zwłaszcza przez drapacze i wkładki sierpowe (przede wszystkim na półtylczakach), z obiektu 15 pochodzi siekierka krzemienista. W materiale zabytkowym znalazły się też przedmioty kamienne: 1 zachowany w całości egzemplarz narzędzia w kształcie „kopyta szewskiego” i połowa innego okazu, z jam pobrano botaniczne próbki ziemi.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Tarnowie.

Badania nie będą kontynuowane.

Hrubieszów, ul. 3-go Maja, woj. zamojskie - patrz: wczesna epoka brązu

Janki Dolne, st. 11, gm. Horodło, woj. zamojskie, AZP 85-96/58 - patrz: wczesna epoka brązu

JAZÓW, st. 4, gm. Gubin, woj. zielonogórskie, AZP 63-06/33

- osada kultury amfor kulistych (neolit)
- cmentarzysko kultury jastorfskiej
- ślady osadnictwa późnośredniowiecznego

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 20 do 31 lipca przez prof. dr. hab. Grzegorza Domańskiego (Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu). Finansowane przez PSOZ. Przebadano powierzchnię 2 arów.

Badania ratownicze miały na celu rozpoznanie stanu zachowania stanowiska. Przynajmniej połowa jego powierzchni uległa zniszczeniu na skutek trwającej kilkanaście lat eksploatacji piasku.

Przez trzydzieści lat stanowisko było wielokrotnie penetrowane przez członków ekipy prowadzącej badania wykopaliskowe w Luboszycach st. 1, Jazowie st. 3 i Grabice st. 1.

Wykopy rozmieszczono wokół dołów związanych z eksploatacją piasku. Na całej prawie powierzchni wykopu na stropie calca odkryto liczny materiał kulturowy w postaci ceramiki, krzemieni i ułamków kości z grobów ciałopalnych. Z 304 ułamków ceramiki 239 należało do kultury amfor kulistych, 59 do kultury jastorfskiej a 6 pochodziło z późnego średniowiecza. Poza tym odkryto 3 rdzenie, 2 rylce, 1 fragment nieokreślonego narzędzia, 8 wiórów i 32 odlupki.

Ar 35 - Odślonięto jamę osadniczą kultury amfor kulistych o średnicy 130 cm, gł. 70 cm. We wnętrzu jamy odkryto 87 ułamków naczyń, 2 rdzenie krzemienne, 2 odlupki i fragment drapacza. Ar 50 - na powierzchni calca i w śladach orki odkryto szczątki zniszczonego grobu (4) w postaci ułamków ceramiki i przepalonych kości. Znalezione też pochewkę zapinki żelaznej o schemacie środkowolateńskim. Grób (5) – *in situ* zachowała się tylko dolna część naczynia - popielnicy wypełniona kośćmi. Obok grobu znaleziono płaski kamień przypuszczalnie pierwotnie oznaczający go na powierzchni.

Materiał zabytkowy znajduje się w IAIe PAN we Wrocławiu.

Jegłowa, st. 2, gm. Przeworno, woj. wałbrzyskie, AZP 88-29/5 - patrz: mezolit